

Předškolní vzdělávání – současný stav, predikce

53. konference ČDS, Olomouc, 24. května 2024

SCHÉMA ORGANIZOVANÉ PÉČE O DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU V ČESKÉ REPUBLICE

0

1

2

3

4

5

Začátek školní docházky

PÉČE O DĚTI V REŽIMU OBEČNÝCH PRÁVNÍCH
PŘEDPISŮ (MATEŘSKÁ, RODINNÁ CENTRA)

→ *Legislativně ukotveno obecně právními předpisy*
→ *Statistická evidence z podstaty věci zřejmě **není možná***

ŽIVNOSTI PÉČE O DĚTI (MŠ A PODOBNÁ
ZAŘÍZENÍ MIMO ŠKOLSKÝ ZÁKON, CHŮVY)

→ *Legislativně ukotveno **zákonem** č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání*
→ *Statistická evidence počtů živností dle oborů v gesci **MPO***

DĚTSKÉ
SKUPINY *

→ *Legislativně péče ukotvena **zákonem** č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině*
→ *Statistická evidence v gesci **MPSV***
→ *Od roku 2021 integrovány mikrojesle, které v letech 2016-2020 byly podporovány systémovým projektem MPSV*

MATEŘSKÉ
ŠKOLY

→ *Legislativně ukotveno **zákonem** č. 561/2004 Sb. **školským zákonem** (ŠZ)*
→ *Statistická evidence v gesci **MŠMT***

PŘÍPRAVNÁ
TŘÍDA/STUPEŇ

→ *Legislativně ukotveno **ŠZ***
→ *Statistická evidence v gesci **MŠMT***

* V červenci 2020 vláda schválila novelu na rozšíření jeslí, které měly nahradit dětské skupiny. V roce 2021 prošel zákon úpravou, která rozhodla o zachování dětských skupin, které mohou navštěvovat děti od půl roku věku, až do zahájení povinné školní docházky.

DATOVÉ ZDROJE ORGANIZOVANÉ PÉČE O DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU V ČESKÉ REPUBLICE

	Počet poskytovatelů	Kapacita	Počty dětí
PÉČE O DĚTI V REŽIMU OBEČNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	✗	✗	✗
ŽIVNOSTI PÉČE O DĚTI	✓	✗	✗
DĚTSKÉ SKUPINY	✓	✓	✓
MATEŘSKÉ ŠKOLY	✓	✓	✓
PŘÍPRAVNÁ TŘÍDA/STUPEŇ	✓	✓	✓

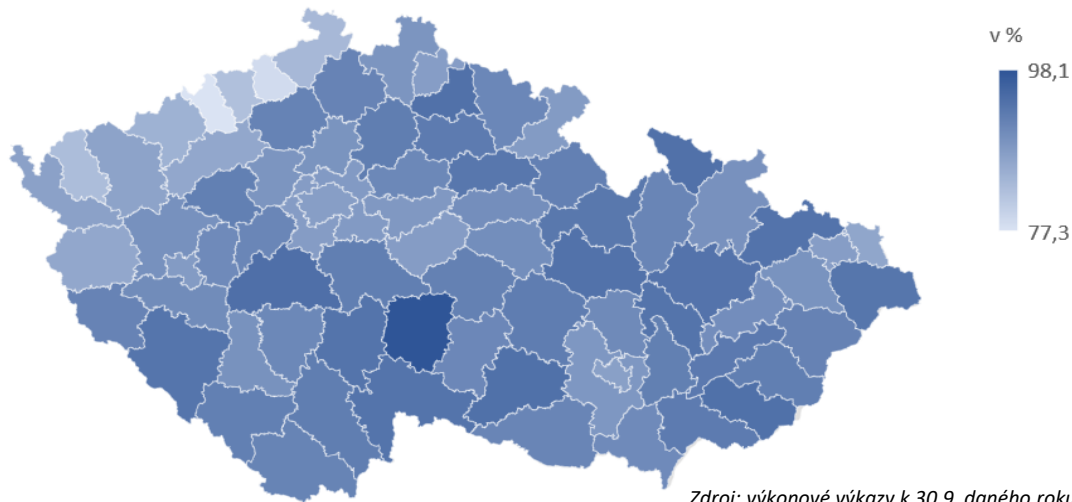
MŠ – DEMOGRAFICKÁ PREDIKCE

Základní parametry predikce:

- Analýza dostupných demografických údajů a dat ze školské statistiky
- Vychází z demografické projekce ČSÚ: „Projekce obyvatelstva České republiky 2023-2100“
- Odvození demografických trendů na úrovni krajů a okresů pro predikce na nižších územních úrovních
- Projekce podílu dětí z populace navštěvující MŠ podle věku

MŠ – DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA

Podíl dětí ve věku 3-5 let navštěvujících předškolní vzdělávání (průměr let 2021-2023) podle okresů v ČR

Zdroj: výkonové výkazy k 30.9. daného roku

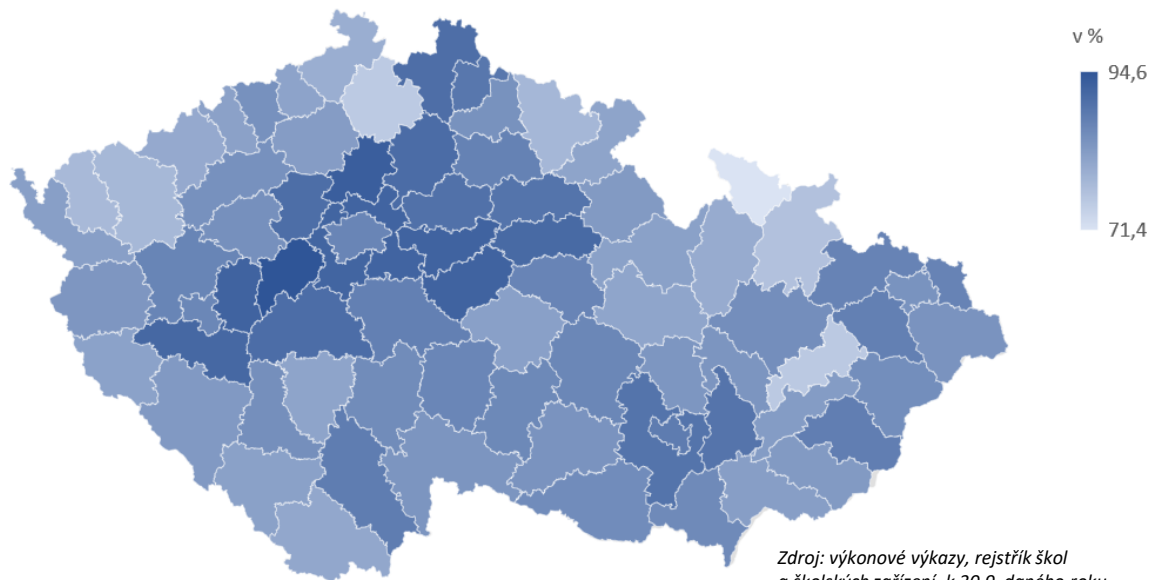
Okresy s nejnižším podílem dětí ve věku 3-5 let	v %
Most	77,3
Ústí nad Labem	78,5
Teplice	82,5
Sokolov	82,9
Děčín	83,6
Chomutov	84,6
Tachov	86,0
Louny	86,1
Karviná	86,3
Karlovy Vary	86,7
Cheb	86,9
Brno - město	87,2
Praha	87,5

Základní výstupy:

- Významný vliv sociální struktury na účast dětí ve věku 3-5 let v MŠ, především **v okresech Ústeckého a Karlovarského kraje**
- **Nižší kapacity MŠ ve velkých městech** (přílehlé okresy) pravděpodobně vedou k vyššímu využívání alternativní péče o děti v předškolním věku
- Hledání opatření pro **zvyšování účasti dětí** především ze sociálně znevýhodněných rodin k vyšší participaci obecně na PV

MŠ – VYUŽITÍ KAPACIT

Kapacitní naplnění mateřských škol v ČR v roce 2023

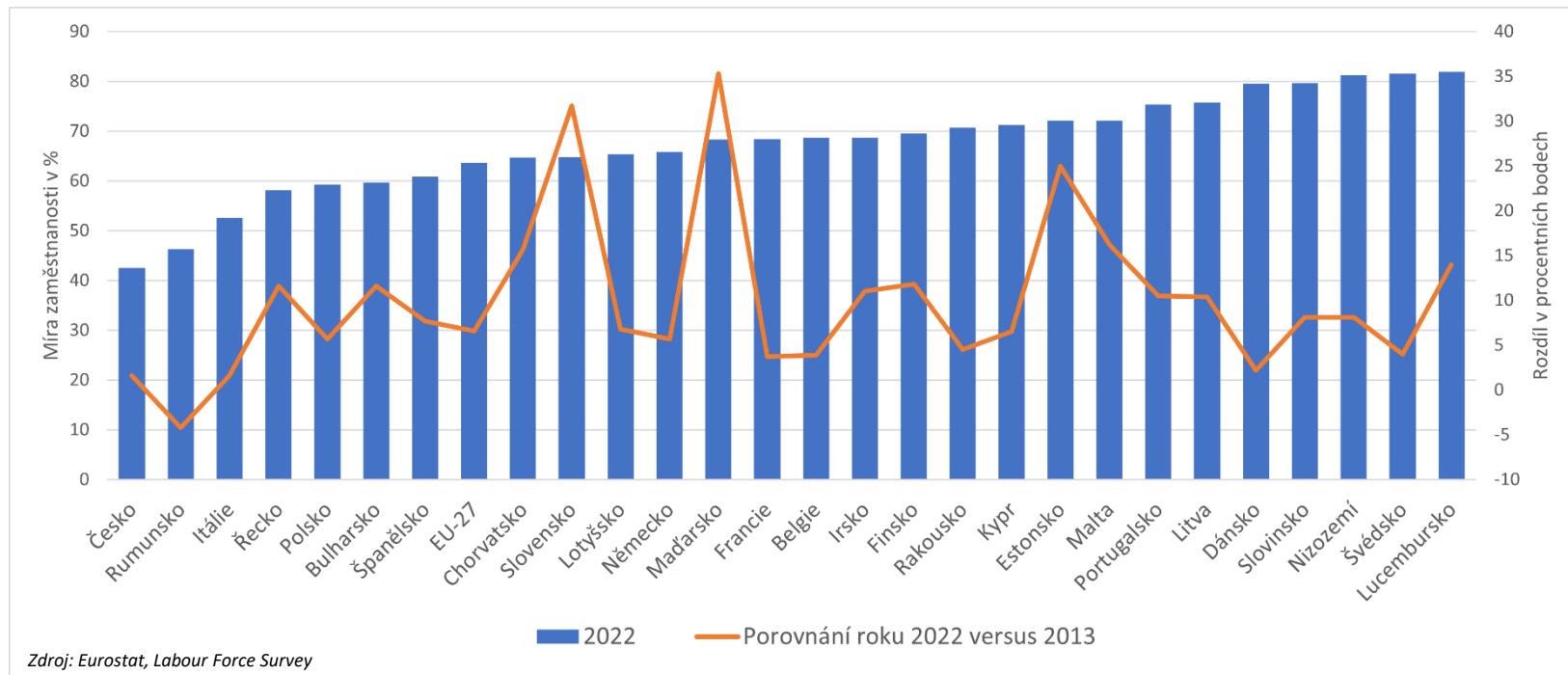
*Zdroj: výkonové výkazy, rejstřík škol
a školských zařízení, k 30.9. daného roku*

Okresy s nejvyšším kapacitním využitím	v %
Beroun	94,6
Mělník	93,1
Kutná Hora	92,4
Rokycany	92,4
Kolín	92,3
Praha-východ	92,2
Praha-západ	92,0
Plzeň-jih	91,6
Pardubice	91,2
Mladá Boleslav	90,9
Příbram	90,7
Kladno	90,6
Liberec	90,5

Základní výstupy:

- MŠ jsou obecně **nedostupné v migračně atraktivních oblastech**, tím vznikají velmi výrazné rozdíly v dostupných kapacitách při regionálním srovnání
- Naopak **vyšší dostupné kapacity MŠ nesouvisí s vyšším využíváním MŠ dětí ve věku 2 a 3 let**, vstupují zde i zcela jiné faktory (sociální skladba obyvatelstva, nízká zaměstnanost žen)

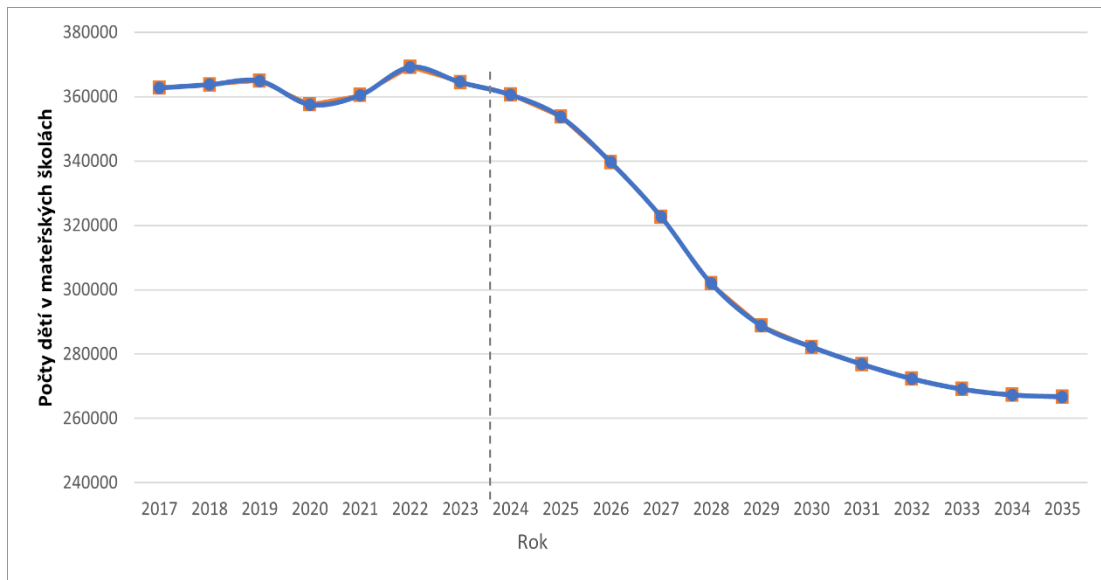
ZAMĚSTNANOST ŽEN S NEJMLADŠÍM DÍTĚTEM VE VĚKU 0-5 LET V ZEMÍCH EU (2013-2022)

Základní výstupy:

- ČR má v rámci EU-27 **nejnižší zaměstnanost žen s malými dětmi** a dlouhodobě se situace nemění. Situace je paradoxní, jelikož míra zaměstnanosti osob v produktivním věku v ČR patří v rámci EU mezi nejvyšší

PREDIKCE ÚČASTI V MŠ PODLE VĚKU DÍTĚTE V ČR 2017-2035 (STAV K 30. ZÁŘÍ)

Projektovaný podíl dětí z populace navštěvující MŠ podle věku

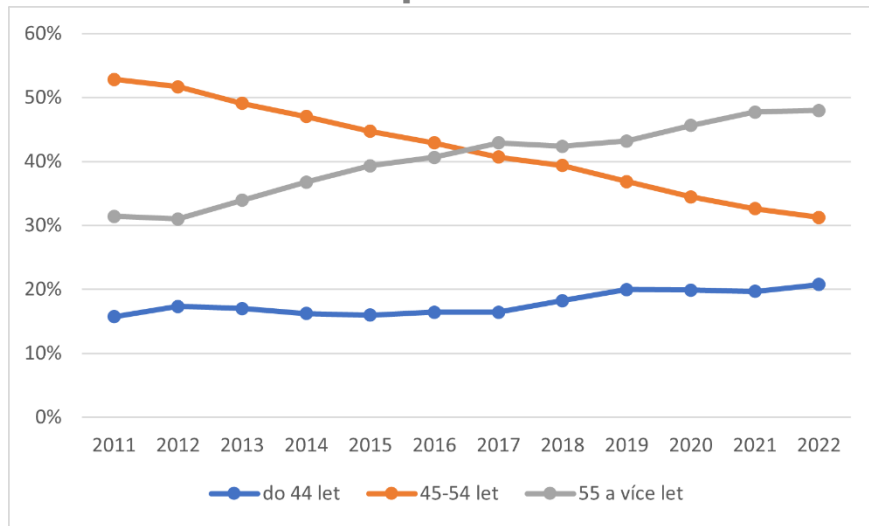
Věk	Podíl
2 roky	28 %
3 roky	81 %
4 roky	89 %
5 let	94 %
6 a více let	18 %

Základní výstupy:

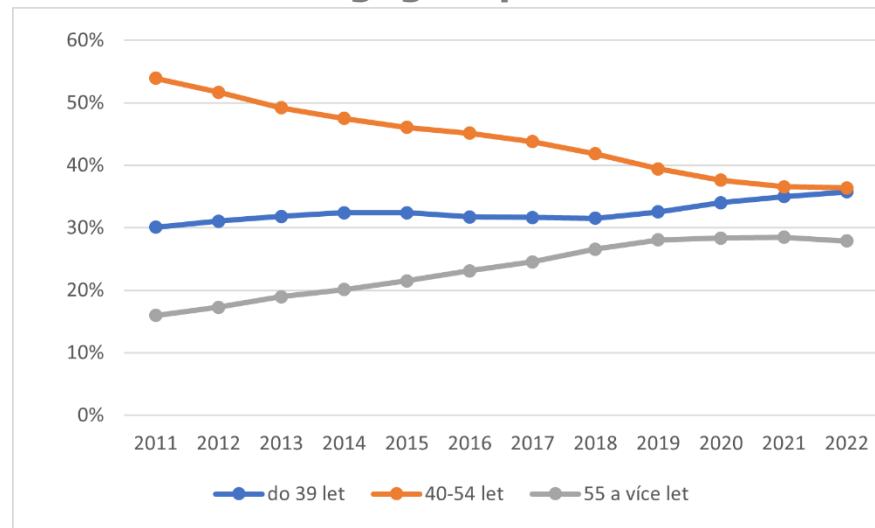
- Projektované podíly podle věku odpovídají současným hodnotám participace dětí na navštěvování mateřských škol

VĚKOVÁ STRUKTURA ŘÍDÍCÍCH A PED. PRACOVNÍKŮ V MŠ V ČR

Řídící pracovníci

Pedagogičtí pracovníci

Zdroj: Informační systém o platech (ISP)

Základní výstupy:

- V dlouhodobém horizontu **se zvyšovalo** zastoupení **nejstarší** věkové skupiny především u **řídících pracovníků**, demografické stárnutí a prodlužování věku odchodu do důchodu **povede pravděpodobně k dalšímu růstu**
- V posledních letech dochází obecně k **mírnému vzestupu nejmladší** věkové skupiny